

dr Dorota Miłoszewska

IHiNP UwB, Katedra Polityki Międzynarodowej

SM-2: 30 godzin [ćwiczenia]

Przedmiot: **MISJE POKOJOWE I INTERWENCJE HUMANITARNE**

TEMATY ZAJEĆ:

- I. Zagadnienia wprowadzające
  1. Wyjaśnienie najważniejszych terminów związanych z misjami pokojowymi i interwencjami humanitarnymi [operacje wsparcia pokoju, zarządzanie kryzysowe, wojna sprawiedliwa]
  2. Przyczyny podejmowania misji pokojowych/interwencji humanitarnych
  3. Argumenty za i przeciw wszelkiego typu ingerencji w sprawy państwa
  4. Prawnomiędzynarodowy wymiar misji i interwencji – podstawy prawne
- II. Współczesne wyzwania i zagrożenia dla porządku międzynarodowego - część 1
  1. Stabilność ładu międzynarodowego – „zaburzenia” porządku międzynarodowego
  2. Proces globalizacji oraz główne problemy związane z bezpieczeństwem [megatrendy XX i XXI wieku]
  3. Spór-konflikt-wojna. Wzajemne niezrozumienie "Tego Innego/Obcego"
  4. Nieumiejętne stosowanie „inteligentnej siły” – potęga słów
- III. Współczesne wyzwania i zagrożenia dla porządku międzynarodowego - część 2
  1. Państwa upadające, upadłe i w stanie rozkładu – symptomy rozkładu struktur państwowych
  2. Zagrożenia asymetryczne/prewencja
  3. Zorganizowana przestępczość, narkobiznes, przemysł broni, technologie niwelujące
  4. *Infowar/cyberwar* – potrzeba misji i interwencji humanitarnych
- IV. Porządek międzynarodowy na przestrzeni wieków
  1. Optymistyczna i realistyczna wizja stosunków międzynarodowych – koncepcja „zderzenia cywilizacji” S. Huntingtona oraz „końca historii” F. Fukuyamy
  2. Cele systemu międzynarodowego
- V. Użycie [wykorzystywanie] siły w stosunkach międzynarodowych
  1. Trzy płaszczyzny potęgi państwa/ trzy segmenty „Wielkiej Polityki”
  2. Inteligentna potęga – *smart power*
  3. Wpływ wielkich mocarstw na porządek międzynarodowy
  4. Koncepcja „imperium dobra”
  5. Misje pokojowe i interwencje humanitarne metodą rozwiązywania konfliktów militarnych

VI. Postnowoczesne wzajemne zależności – globalizacja systemu światowego

1. Postnowoczesny świat wzajemnych zależności
2. Podejmowanie decyzji w stosunkach międzynarodowych [unilateralizm-multilateralizm-minilateralizm]
3. „Miękkie podbrzusze polityczne” – współpraca ponad granicami państw
4. Pokojowe rozwiązywanie sporów międzynarodowych

VII. Pomoc humanitarna

1. Pojęcie, przykłady akcji
2. Zasady świadczenia pomocy humanitarnej
3. Przedmiot pomocy humanitarnej – doktryna *Responsible to Protect*

VIII. Międzynarodowa solidarność – misje pokojowe ONZ

IX. Międzynarodowa solidarność – operacje pokojowe NATO

X. Międzynarodowa solidarność – europejskie operacje pokojowe

ZALICZENIE PRZEDMIOTU

- aktywność na zajęciach (plus, minus, ocena), przygotowanie krótkich referatów.

DYŻUR NAUKOWY

- czwartki: 13-14.30 [pokój 118/119].

LITERATURA PRZEDMIOTU

- Barber B., *Imperium Strachu. Wojna, Terroryzm i Demokracja*, Warszawa 2005.
- Baylis J., Smith S., *Globalizacja polityki światowej. Wprowadzenie do stosunków międzynarodowych*, Kraków 2008.
- *Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie*, red. R. Zięba, Warszawa 2008.
- *Euroatlantycka obronność na rozdrożu*, red. G. Rdzanek, Wrocław 2004.
- Ferguson N., *Kolos. Cena amerykańskiego imperium*, Warszawa 2010.
- Friedman L.T., *Świat jest płaski. Krótka historia XXI wieku*, Poznań 2006.
- Fukuyama F., *Budowanie państwa. Władza i ład międzynarodowy w XXI wieku*, Poznań 2005.
- Fukuyama F., *Koniec historii*, Poznań 1996.
- Huntington P.S., *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, Warszawa 2003.
- Kagan R., *Powrót historii i koniec marzeń*, Poznań 2009.
- Kagan R., *Potęga i Raj. Ameryka i Europa w nowym porządku świata*, Warszawa 2003.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Kissinger H., *Dyplomacja*, Warszawa 2002.
- Kuźniar R., *Polityka i siła. Studia strategiczne – zarys problematyki*, Warszawa 2005.
- *Leksykon współczesnych międzynarodowych stosunków politycznych*, red. J. Bryła, Z. Czachór, W. Malendowski i in., Poznań 2007.
- *Międzynarodowe stosunki polityczne*, red. M. Pietraś, Lublin 2007.
- Miłoszewska D., *Koncepcja imperium. Neokonserwatywna myśl polityczna w okresie prezydentury George'a W. Busha*, Warszawa 2015.
- Miłoszewska D., *Trójplaszczynowa szachownica. Segmentacja "Wielkiej Polityki" w rozważaniach Josepha Nye'a*, Warszawa 2010.
- Miłoszewska D., *Anarchizacja ładu globalnego w rozważaniach Roberta Kaplana*, „Przegląd Geopolityczny” 2009, t. 1.
- Miłoszewska D., *Nowy Porządek Świata” w świetle przemian globalnych. Współpraca państw wobec zagrożeń dla bezpieczeństwa międzynarodowego*, „Studia Społeczne” 17 (2), Warszawa (WSM) 2017.
- Miłoszewska D., *„Świat przednowoczesny” jako źródło zagrożeń dla współczesnych stosunków międzynarodowych*, [w:] *Konflikty i spory międzynarodowe*, red. R. Łoś, Łódź 2009, t. 1.
- Miłoszewska D., Potocki R., *Bezpieczeństwo czy wolność? Zwalczanie zagrożeń asymetrycznych w US Patriotic Act*, [w:] *Zagrożenia asymetryczne współczesnego świata*, red. S. Wojciechowski, R. Fiedler, Poznań 2009.

- Moczulski L., *Geopolityka – potęga w czasie i przestrzeni*, Warszawa 1999.
- Nye S.J.Jr., *Konflikty międzynarodowe. Wprowadzenie do teorii i historii*, Poznań 2009.
- Nye S.J.Jr., *Soft Power. Jak osiągnąć sukces w polityce światowej*, Warszawa 2007.
- Ociepka B., *Komunikowanie międzynarodowe*, Wrocław 2002.
- *Organizacja Narodów Zjednoczonych, Bilans i Perspektywy*, red. J. Symonides, Warszawa 2006.
- Piotrowski A.M., *Uwarunkowania oraz konsekwencje rozkładu i rozpadu struktur państwowych*, [w:] *Północ wobec Południa. Południe wobec Północy*, red. M.W. Solarz, Warszawa 2005.
- *Pomoc humanitarna w świetle prawa i praktyki*, red. P. Grzebyk, E. Mikos-Skuza, Warszawa 2016.
- *Porządek międzynarodowy u progu XXI wieku*, red. R. Kuźniar, Warszawa 2005.
- *Roczniki Strategiczne 1995-2018*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Todorov T., *Nowy nieład światowy. Refleksje Europejczyka*, Warszawa 2004.
- Zajadło J., *Dylematy Interwencji Humanitarnej*, Gdańsk 2005.
- Ziółek P., *Idea Imperium*, Warszawa 1997.
- Czasopisma naukowe:
  - „Międzynarodowy Przegląd Polityczny”
  - „Przegląd Politologiczny”
  - „Przegląd Polityczny”
  - „Sprawy Międzynarodowe”
  - „Stosunki Międzynarodowe”
  - „Forum”
- Dzienniki:
  - „Gazeta Wyborcza”
  - „Dziennik” – w tym szczególnie „Europa-Idee” (wyd. sobotnio-niedzielne)
  - „Rzeczpospolita”
- Artykuły w źródłach internetowych oraz portale naukowe.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Brzeziński Z., *Beżład. Polityka światowa na progu XXI w.*, Warszawa 1994.
- Brzeziński Z., *Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power*, New York 2012.
- Brzeziński Z., *Wielka Szachownica. Główne cele polityki amerykańskiej*, Warszawa 1998.
- Brzeziński Z., *World Order*, New York 2015.
- Colás A., *Imperium*, Warszawa 2008.
- Cooper R., *Pęknięcie granic. Porządek i chaos w XXI wieku*, Poznań 2005.
- Czapliński W., *Odpowiedzialność za naruszenia prawa międzynarodowego w związku z konfliktem zbrojnym*, Warszawa 2009.
- Friedman G., *Następna Dekada. Gdzie byliśmy i dokąd zmierzamy*, Kraków 2012.
- Khanna P., *The Second World: Empires and Influence in the New Global Order*, New York 2008.
- Kaplan D.R., *The Revenge of Geography: What the Maps Tells US About Coming Conflicts and the Battle Against Fate*, New York 2012.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Kłodkowski P., *O pęknięciu wewnątrz cywilizacji. Ideologiczny spór między modernistami a fundamentalistami w islamie i hinduizmie w XX i na początku XXI wieku*, Warszawa 2005.
- Kupchan Ch., *The End of the American Era. U. S. Foreign Policy and the Geopolitics of the Twenty-First Century*, New York 2002.
- Mershaimer J., *The Tragedy of Great Power Politics*, New York 2001.
- *Polityka budowy pokoju: pomoc humanitarna i rozwojowa*, red. J. Dobrowolska-Polak, Poznań 2013.
- *Solidarność humanitarna*, red. J. Dobrowolska-Polak, Poznań 2012.
- Sułek M., *Prognozowanie i symulacje międzynarodowe*, Warszawa 2010.
- *Understanding Global Conflict and Cooperation: An Introduction to Theory and History*, eds. J.S. Nye Jr., D.A. Welch, New York 2016.
- Zbytek S.D., *Azjatycka szachownica. Ameryka, Chiny, Indie, Pakistan*, Warszawa 2008.